

Mandat for rammeplanutvalg for revidert førskolelærerutdanning

I. Målet

Målet for revidert førskolelærerutdanning er en integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert utdanning som er attraktiv, innovativ og krevende og som har høy kvalitet. Utdanningen skal svare på barnehagens behov for god og grunnleggende kompetanse og danne et godt grunnlag for videre kompetanseutvikling i yrkesutøvelsen, eventuelt også for videre studier på høyere gradsnivå.

II. Prosess

Arbeidet med ny rammeplan og nasjonale retningslinjer for utdanningen skal være en åpen og inkluderende prosess som kan bidra til å sikre at vi når de målene som er satt for utdanningen i grunnlagsdokumentene.

III. Sentrale grunnlagsdokumenter

Rammeplanutvalget må blant annet forholde seg til følgende dokumenter:

- Lov om universiteter og høyskoler
- Gjeldende rammeplan for førskolelærerutdanning
- NOKUTs evaluering av norsk førskolelærerutdanning fra 2010
- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 20.03.2009
- Lov om barnehager
- St. meld. nr. 41 (2008-2009) *Kvalitet i barnehagen*
- Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver med følgeendringer gjeldende fra 2011
- NOU 2007: 6 *Med formål for framtida*
- NOU 2009:18 *Rett til læring*
- NOU 2009:22 *Det du gjør, gjør det helt*
- NOU 2010:7 *Mangfold og mestring*
- NOU 2010:8 *Med forskertrang og lekelyst*

Utvalget vurderer selv om det er nødvendig å bestille utfyllende utredninger. Dette må i så fall skje innen gitt budsjetttramme.

IV. Hovedelementene i arbeidet

Rammeplanutvalgets arbeid vil bestå av tre hoveddeler:

a. Forslag til nasjonal rammeplan (forskrift)

Departementet ønsker en overordnet rammeplan som forskrift for førskolelærerutdanningen med klare krav til læringsutbytte for fag/fagområder og praksisopplæring. Rammeplanen skal bidra til en mest mulig enhetlig nasjonal oppbygging av utdanningen. Utvalget skal utarbeide et forslag til en slik rammeplan.

Rammeplanen skal inneholde bestemmelser om

- overordnet mål
- utdanningens varighet, Hvilke fag som skal være obligatoriske og omfang av disse, samt fagenes/fagområdenes og praksisopplæringens organisering, sammensetning og omfang
- strukturell ramme som sikrer progresjon, profesjonsretting og integrering av teori og praksis
- forventet læringsutbytte på utdanningsnivå (treårig bachelorutdanning) som skal være relatert til og tilpasset kompetanseområdene i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket og til den førskolelærerkompetansen som grunnutdanningen skal gi.

b. Nasjonal prosess for enhetlig oppbygging

Rammeplanen skal bidra til en tilstrekkelig enhetlig nasjonal oppbygging uten at alle detaljene i denne skal nedfelles i den overordnede planen.

Rammeplanutvalget skal derfor organisere og styre en nasjonal prosess som ved hjelp av bredt sammensatte faggrupper skal komme frem til et sett med nasjonale retningslinjer til institusjonene om bestemmelser på nivået under den nasjonale rammeplanen. Retningslinjene skal ikke fastsettes av departementet, men av utvalget selv.

Utvalget og faggruppene skal vurdere følgende momenter:

- organisering av programmene for å sikre
 - en utdanning med god progresjon, integrering av teori og praksis og gjennomgående profesjonsretting
 - tilrettelegging for samarbeid mellom institusjonene og nasjonal og internasjonal studentmobilitet, herunder innpassing av internasjonalt semester
 - tilrettelegging for videreutdanning på masternivå
- det faglige innholdet i utdanningen
 - barnehagens samfunnsmandat, oppgaver og innhold
 - fagenes/fagområdenes, og særlig pedagogikkfagets lengde, organisering, innretning og plassering i studieløpet
 - fagenes/ fagområdenes, og særlig pedagogikkfagets innhold, herunder fagdidaktikk og fagenes plassering i programmene
 - innføring av obligatorisk bacheloroppgave
 - hvilke emner/temaer som skal være obligatoriske, hvordan de kan innpasses i fag/organiseres i programmene;
- praksisopplæringen, herunder
 - tydelige mål for den enkelte praksisperiode, felles rammer for vurdering av studentenes læringsprosess og progresjon i praksis
 - krav til praksis-/øvingsbarnehager og praksis-/øvingslærere, herunder samarbeid mellom praksisfeltet og utdanningsinstitusjon
 - rammer for partnerskapsavtaler mellom førskolelærerutdanningsinstitusjon og barnehageeier
 - styrket forskningsforankring: konsekvenser for innhold, arbeidsmåter og samarbeidsformer

- regler for fritak fra- og innpassing av fag/fagområder, fagmoduler og praksis, herunder alternativ praksisopplæring
- grunntidningens sammenheng med – og grunnlag for videre utdanning, samt den videre profesjonelle utviklingen i yrket
- utdanningens navn, gitt varsel i St.meld 41 om vurdering av endring til tittelen barnehagelærerutdanning

Utvalget vurderer selv om andre spørsmål også bør drøftes som ledd i den nasjonale prosessen.

Utvalget avgjør på hvilke områder det skal nedsettes faggrupper, oppnevner gruppene og fastsetter mandat og eventuelt hvordan de skal arbeide.

Utvalget skal utrede og tallfeste de økonomiske og administrative konsekvensene av sine anbefalinger om enhetlig nasjonal oppbygging av den nye utdanningen. Minst ett forslag må baseres på uendret ressursbehov i forhold til dagens førskolelærerutdanning.

c. Kjennetegn/indikatorer på førskolelærerutdanning

Rammeplanen for ny førskolelærerutdanning bør være mindre beskrivende og styrende enn tidligere rammeplaner når det gjelder utdanningens oppbygging og innhold. Selv om rammeplanen i seg selv skal være mindre detaljert og tillegge institusjonene bedre mulighetsrom for løpende kvalitetsutvikling, innebærer arbeidet for ny rammeplan samtidig en prosess som både stiller tydelige krav om kontinuerlig kvalitetsutvikling og fornying, samt varsler klarere nasjonal oppfølging av norsk førskolelærerutdanning i tiden etter implementering av ny rammeplan.

På grunnlag av den nasjonale prosessen skal utvalget foreslå for Kunnskapsdepartementet et sett med kjennetegn på ny førskolelærerutdanning og eventuelle indikatorer som resultater i utdanningen kan måles etter. Formålet er å definere noen sentrale kjennetegn/indikatorer som kan legges til grunn for oppfølging av institusjonenes gjennomføring av revisjonen og av etterprøving av kvaliteten i programmene. Utvalget skal knytte sine forslag blant annet til følgende punkter:

- faglighet
- profesjonsretting
- styrket praksisopplæring
- krav til studentinnsats
- forsknings- og utviklingsorientering
- internasjonalisering

IV. Kontakt- og arbeidsformer

Ny rammeplan må være fastsatt tidlig på nyåret 2012, etter en formell høring i sektoren. Bl.a. på grunn av den knappe tiden som er til rådighet, vil det være viktig å sikre god forankring underveis hos alle berørte parter.

a. Observatørstatus i rammeplanutvalget

Kunnskapsdepartementet vil møte som observatør i utvalget og vil også ha regelmessige møter med utvalgsledelsen. I tillegg kan samordning med rammeplanutvalg for samisk førskolelærerutdanning ivaretas ved observatørstatus.

b. Referansegruppe/referansenettverk

Det må inviteres til aktiv involvering av alle førskolelærerutdanningsmiljøer og andre berørte instanser, herunder særlig representanter fra praksisfeltet, ved direkte deltaking i faggruppe, referansenettverk, høringsmøter e.l. Utvalget må også vurdere bruk av en egen nettside, fagseminarer og lignende.

c. Samordning

Utvalget må sikre god kontakt og samordning gruppene i mellom og mellom gruppene og rammeplanutvalget. Det vil være viktig for førskolelærerutdanningsmiljøenes fagplanarbeid at det er åpenhet under rammeplanarbeidet, for eksempel gjennom faggruppene, av forslag til bestemmelser som skal inn i rammeplanen.

V. Frister

- 15.10.2011 Forslag til forskrift om rammeplan for ny førskolelærerutdanning sendes Kunnskapsdepartementet
- 20.01.2012 Nasjonale retningslinjer for programmene oversendes institusjonene og Kunnskapsdepartementet
- 20.01.2012 Forslag til et sett med kjennetegn/indikatorer for ny lærerutdanning oversendes Kunnskapsdepartementet

VI. Budsjett

Til drift av rammeplanutvalg, faggrupper og sekretariat vil det bli stilt til rådighet en budsjetttramme på 6,65 mill. kroner.